

PRESENTACIÓ DEL *LLIBRE DELS JUDICIS, TRADUCCIÓ CATALANA MODERNA DEL LIBER IUDICIORUM*

Centre d'Estudis Jurídics (Barcelona), 1 de desembre de 2008

Si m'ho permeten, abans de cloure els parlaments d'aquest acte, voldria afegir encara un parell de breus apunts.

En primer lloc, remarcar, i d'una manera molt especial, l'alt interès històric, cultural –cultural també– i jurídic d'aquest *Llibre dels judicis*, que recull l'ordenament jurídic visigot, que constitueix una des les fonts primigènies del dret català.

Aquesta compilació de lleis abasta els drets polític, civil, penal, processal i eclesiàstic, i fins i tot inclou reflexions de filosofia política. Per tant, a més de constituir una aportació acadèmica molt important en l'àmbit de la història del dret, el seu estudi permet apropar-se a la realitat social d'una part de la nostra història, anterior a la revolució feudal.

Cada nació escull la seva pròpia llei, de manera que la mentalitat col·lectiva d'un país, d'un poble, d'un temps, es reflecteix en els codis i les lleis de la seva època, que al seu torn influeixen en el comportament i l'evolució d'aquell mateix poble. És a dir, la societat i les normes que la regeixen s'influeixen i es construeixen mútuament.

En aquest sentit són prou reveladors el llibre tercer –de l'ordre conjugal–, les lleis específicament adreçades als jueus o el tractament diferenciat dels serfs amb relació, per exemple, als càstigs que els corresponien en les sentències. De la mateixa manera criden l'atenció les lleis vinculades a l'avortament o al divorci, evidentment amb la diferent perspectiva històrica dels autors i el lector actual.

D'altra banda, cal remarcar que aquesta és una edició de caire divulgatiu, en català modern, la qual cosa permet posar a l'abast de tothom una documentació que fins ara era limitada a uns pocs experts. Qui s'apropi a aquests textos per primer cop hi trobarà una documentació interessant, de lectura atractiva, gràcies a

la bona traducció, però també gràcies als mateixos continguts d'algunes lleis, que a ulls d'ara, dels nostres temps, resulten si més no curiosos, com ja s'ha vist abans amb l'exemple que ha posat la consellera. Podríem dir que tota persona amb inquietud cultural, amb inquietud històrica, és evident que hi trobarà nombrosos punts d'interès.

I amb els mateixos ulls del present la seva lectura obre portes a la reflexió sobre l'actualitat del nostre país. En aquest sentit vull destacar els dos primers llibres, el dels instruments legals i el dels afers judicials. Hi predominen reflexions de filosofia política, amb normes ètiques i morals sobre els autors de les lleis, amb una relativa separació de poders i fins i tot amb alguns consells per exercir el poder essent temut i estimat, que, inevitablement, a ulls del present porten a recordar el posterior *Príncep* de Maquiavel, que es va escriure segles després.

De la mateixa manera, les referències als autors de les lleis i als jutges, al poder legislatiu i al judicial, fent per exemple esment de la importància dels actes i de l'exemple donat per sobre de les paraules o que el debat de les lleis ha de fonamentar-se en l'eficàcia de les lleis –textual, “en llur formació les divergències no han de fer prevaler els sofismes de la disputa, sinó la força del dret”–, tot això, remet a pensar i a reflexionar precisament sobre la mateixa activitat legislativa de l'actualitat.

Tot plegat, doncs, una edició acurada a càrrec de prestigiosos experts, amb especial esment al malaurat senyor Joan Bellés, però també amb el reconeixement al senyor Jesús Alturo, el doctor Josep Maria Font, el senyor Anscari Mundó i el senyor Alexandre Olivar, que evidentment mereixen reconeixement i agraïment per la tasca portada a terme, feta amb rigor, una tasca que hauria de ser àmpliament coneguda per la ciutadania, i en definitiva per això hem editat aquest llibre.

Així, doncs, a tots els qui han participat i han fet possible aquesta edició, moltes gràcies per l'esforç, i a tots els presents, moltes gràcies per la seva assistència.

Bona tarda.